

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 24

Fylke: Vest-Bygd

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Trondal

Emne: Måltider og mat

Bygdelag:

Oppskr. av: Kari Tryhi.

Gard: Drale

(adresse): Åsker.

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Fri Ragnhild Drale, 82 år, har svart på emne nr. 24. Hun er født på Fustena og gift på Drale, 5 km. lengre nord. Ragnhild Drale har god hukommelse og er svært glad i å fortelle fra gammel tid.

1. I gamle dager hadde de fem måltider. Kl. 6, morgo, 10. dagurd, det var stampegraut av poteter og byggenjøl. 12. middag, 4-5. åktedag og kl. 7. nattverd.

Vå sløyfer de dagurd, for de står ikke så tidlig opp.

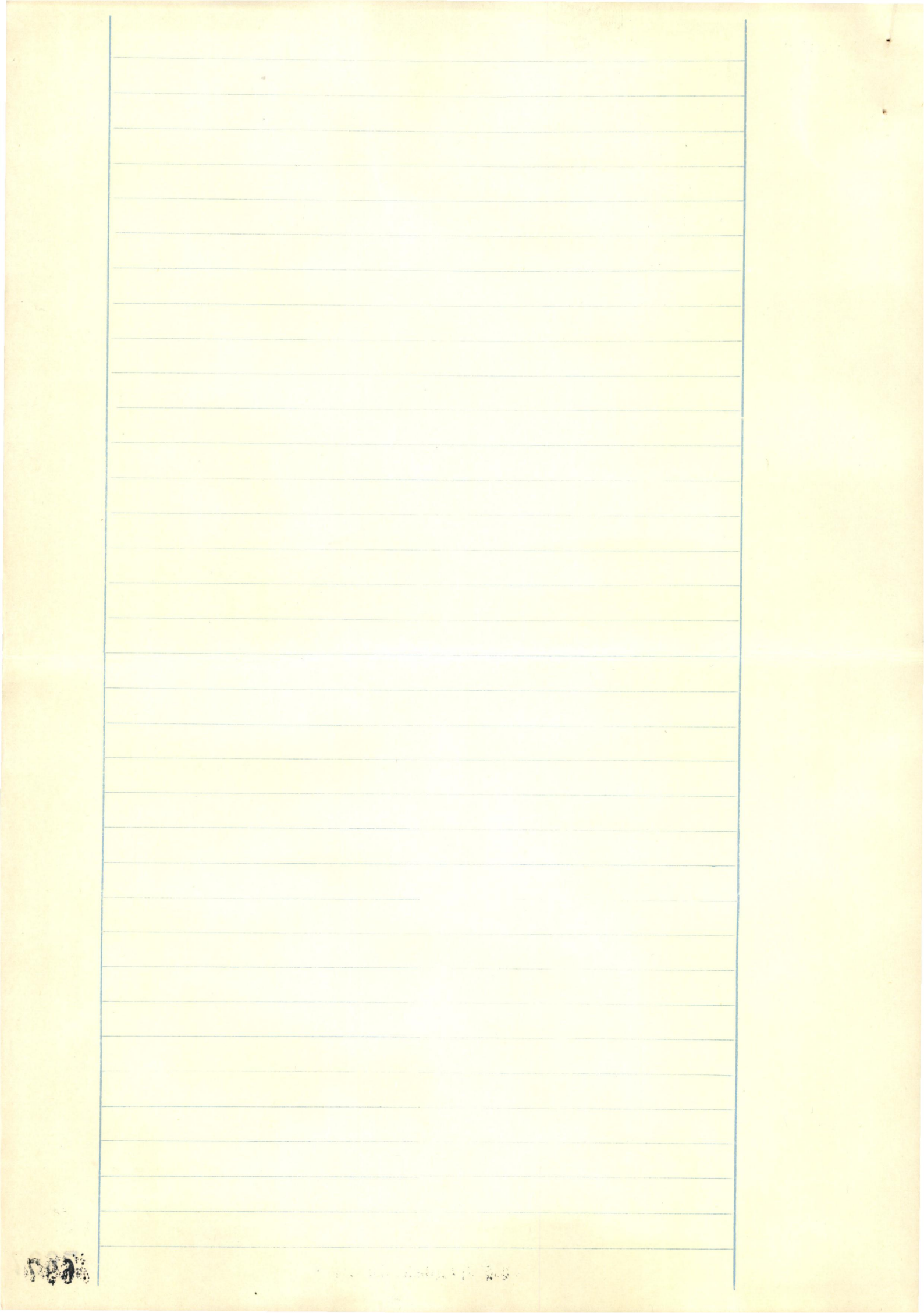
3. Nei, det var det samme sommer og vinter.

4. Nei, ikke noe ekstra.

5. Hovedmåltid var middagen. Den var alltid kl. 12.

6. Til kvelds var det alltid varme poteter, men om sommeren når det var smalt med poteter hadde de graut om kvelden også.

7. Det var bare søndagen som hadde sin faste rett, og det var

522

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Kjølltsuppe.

2

8. Nei.

9. Fisk har alltid vært lite brukt her i Tordal. De spiser kjøtt og fisk.

10. Før brukte de flatbrød til alle mål. Stompe bruktes ikke. Til daglig var flatbrødet tykt, (derfor laget de "tigger" til barna,) men de bakte også tynnere brød til gjester og til festbrukt. Nå bruker de lite flatbrød, ja det er få som kan bake det. Derimot baker alle sitt omstred her i Tordal. Det er ingen som bruker kjønebrød.

11. Nei, det var ingen fast regel for det. De brukte det de hadde i huset - dagene spilte ingen rolle. Like er det også nå.

12. Først kjøll er stor. Før hadde de bare bygg og rug. Til suppen brukte de byggryn. Da kvite mjølet kom, begynte de å lage sauser. De brukte også lite grønnsaker før, bare kål, gulrøtter og reper. De ble kokt, og så "saup" de krafta.

13. De har ingen nasjonalrett her. Men til festbrukt, f. eks. til jul, bruker de kjøllskite, kding og gomme.

I gamle dager brukte de graut julekvellen. Da skulle barna ta soara og løne ut på mjøllingen med den for å gi den til bamsen. En av de voksne kledde seg ut og stod bak låveveggen for å være bamsen. Så skulle barna si:

3
"Du ska' be jo' meir av fjälletän ni
enn du får av tvära." (Bansen skulle
ikke jo' lor i' ta kåa ni hua om
sommereu.) Vår bansen viste og
ble det hyl jo' tingene.
Vissen ble det ikke satt ut grønt
til.

14. Ingen spesiell, bortsett fra at her
brukes lite fisk.

15. Vatsituasjonen under krigen var
vist ombrent som i fredstid her
i Tordal.

P. G. Her er jevne forhold i Tordal.
Ragnbild Dale blir meget for-
bæret når him hører at det
finnes steder i landet hvor hús-
bondsfolkene og tjenerene ikke
spiser sammen.

Forøvrig mener him at alt og alle
var meget bedre for i tiden. Folk
var meget flinkere og friskere
og lykkeligere dengang. (Vå' farer
folk og springer til doktoren stolt.
For tok de ikke notis av høring.
f. eks. En jente de hadde hostet
og "skrya" hele vinteren, så hult
som når en sto jo' en tom tøn-
ne. Da våren kom, "bøna ho" og
da sommereu kom var him frisk.
Alt ordnet seg. En skulle bare
ikke være redd for smitte, så
fikk en ikke høring.

